

Zienswijze van Stichting OPEN op het Nationaal Milieubeleidskader

Aan: Ministerie van IenW (via de consultatielink)
Kopie: Hans Spiegeler, ministerie IenW
Afzender: Stichting OPEN
info@stichting-open.org
079 - 7600 685

Zoetermeer, 31 augustus 2020

Stichting OPEN

Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland (OPEN) is in december 2019 opgericht door ruim 2.000 producenten van onder meer witgoed, ICT, audio- en visuele apparatuur, gereedschappen, armaturen en zonnepanelen. Gezamenlijk beogen de producenten om met ingang van 2021 de e-wastesector circulair te maken en de wettelijke doelstellingen voor producenten te behalen.

Zienswijze

Hiermee dient Stichting OPEN haar zienswijze in op het Nationaal Milieubeleidskader.

Introductie van de vier bouwstenen voor vernieuwing

Stichting OPEN onderschrijft dat **verbinding en samenwerking** ervoor moeten zorgen dat ondernemers, lokale bestuurders van steden, provincies, gemeenten en waterschappen, en alle Nederlanders worden meegenomen zodat voldoende duurzaam draagvlak ontstaat.

Dit is een uitwerking van het 'all actors' principe, waarbij alle partijen in een keten middels co-creatie bijdragen aan het realiseren van de wettelijke doelstellingen. De overheid moet erop toezien dat ketenpartners als gemeenten, retail, uitvoeringsorganisaties en andere partijen die een rol spelen in het proces van inzameling en verwerking, blijvend hun verantwoordelijkheid nemen voor de doelstellingen.

Dit is in lijn met Artikel 8 bis van de EU-Richtlijn 2018/851 d.d. 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen waarin het Europees Parlement en de Raad algemene minimumvereisten aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid stellen. Hierin wordt onder meer gesteld dat de lidstaten ervoor zorgen dat zij duidelijk de taken en verantwoordelijkheden omschrijven van alle betrokken actoren, waaronder de producenten van producten die producten in de lidstaat in de handel brengen, de organisaties die namens hen verplichtingen uit hoofde van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomen, de private of publieke afvalverwerkers, de plaatselijke instanties en, waar van toepassing, exploitanten van installaties voor hergebruik en voorbereiding voor hergebruik en ondernemingen van de sociale economie.

Bouwsteen 1: voorkomen van milieuverliezen en vermijden van milieuvervuiling

Dat Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) een krachtig instrument is om de doelstellingen van de circulaire economie te realiseren, onderschrijft Stichting OPEN. Het verantwoordelijk maken van producenten voor het afvalstadium van door hen op de markt gebrachte producten vraagt van producenten stroomlijning van het proces van afvalinzameling en -verwerking. Dit zal leiden tot een groter behoud en meer herinzet van materialen en een lagere CO2-uitstoot.

Versterkte regierol van de overheid

Stichting OPEN beaamt dat de overheid door een goede mix van beleidsinstrumenten de kaders kan aangeven om duurzame keuzes te stimuleren.

De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur adviseert de overheid in dat kader om meer instrumenten in te zetten. In het adviesrapport 'Herijking afvalstoffen' stelt de taskforce bovendien dat voor het realiseren van de doelstelling voor een circulaire economie [...] het Rijk initiatieven moet coördineren en faciliteren.

Stichting OPEN is van mening dat Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid een krachtig instrument is om de doelstellingen van de circulaire economie te realiseren. Om invulling te geven aan de wettelijke producentenverantwoordelijkheid en tot een robuust en effectief systeem van afvalinzameling en -verwerking te komen, moet de overheid producenten echter de ruimte bieden om naar eigen inzicht een instrumentarium te ontwikkelen dat de wettelijke doelstellingen en circulaire ambities realiseert, breed gedragen wordt en leidt tot een ook op lange termijn houdbaar systeem. Hierbij dienen ketenpartners en marktpartijen eveneens hun verantwoordelijkheid te nemen voor het behalen van de doelstellingen. Afvalbeheer vindt immers plaats in een keten waarin naast de producenten vele andere ketenpartners, zoals gemeenten, retailers, inzamelaars, transporteurs en verwerkers een belangrijke rol vervullen.

Kortom, de regie op het instrumentarium is voor producenten cruciaal. De overheid bepaalt de kaders en handhaaft de naleving ervan.

Bouwsteen 4: verbinden en samenwerken

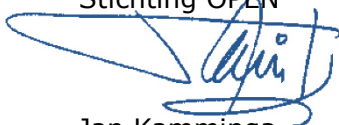
Stichting OPEN onderschrijft het belang van een actieve inzet van de overheid op het gebied van informatievoorziening, wetgeving en prijsprikkels waardoor milieuvriendelijker gedrag eenvoudiger wordt en loont voor bedrijven en burgers.

Tot slot

Een volledig circulaire economie is een enorme uitdaging. Verantwoordelijkheid nemen voor de afvalfase vraagt van producenten stroomlijning van het proces van afvalinzameling en -verwerking, tegen een achtergrond van uiteenlopende belangen van ketenpartners en regionale behoeften en (on)mogelijkheden. Om de complexe opgave te klaren, is samenwerking met enerzijds de overheid en anderzijds de ketenpartners een absolute must. Volgens Stichting OPEN dient de overheid hiertoe bij de uitwerkingen van het beleidskader naar een uitvoeringsprogramma de juiste randvoorwaarden te creëren, te weten:

1. Bijdragen aan de haalbaarheid en betaalbaarheid van een circulaire economie.
2. Ruimte bieden aan de UPV-organisatie om eigen middelen en instrumenten te ontwikkelen en in te zetten. N.B.: Wel doelstellingen, maar geen regels vooraf.
3. Erop toezien dat ketenpartners als gemeenten, retail, uitvoeringsorganisaties en andere partijen die een rol spelen in het proces van inzameling en verwerking, blijvend hun verantwoordelijkheid nemen voor de doelstellingen.

Hoogachtend,
Stichting OPEN

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jan Kamminga', written over a blue circular stamp.

Jan Kamminga
Voorzitter